

...Cultura...

Ura Nouă

Organ al Partidului Național-Liberal.

Anul V. — Nrul 23

Apare săptămânal sub conducerea unui comitet

Arad 3 Iunie 1928.

ŞASE LUNI

dela moartea lui Ion I. C. Brătianu.

Pomenirea pioasă a celor şase ani ce au trecut de când a în-
nis deapaururi ochii Ion I. C.
Brătianu, obligă sufletele romă-
neşti — în afară de orice dife-
nşieri politice — la simţirea unui
oliu, pe care zilele ce trec nu
c decât să-l facă din ce în ce
mai dureros.

Moartea sfetnicului marelui
Rege Ferdinand, a fost pentru ţară
mare lovitură. Ea a lipsit-o de
marea experienţă de viaţă a poli-
că îndepărtată de inima vibrantă
orice clipă grea a neamului
nostru, cari caracterizau marea
personalitate a lui Ion I. C. Bră-
tianu, şeful partidului liberal.

Cu el a dispărut figura repre-
zentativă care continua tradiţia
celor mari bărbaţi prin a căror
mbire de ţară şi înălţime de cu-
etare politică s'a clădit Romă-
ia mare şi liberă de azi.

Poporul român care astăzi tră-
şte avea visul milenar al unifi-
ării depline şi al libertăţii. Lui
olitice; care vieţuieşte în cadrul
nui stat mare trebuie să păstreze
amintirea lui icoana lui Ion I.
C. Brătianu, acela care a stat a-
ături de marele Rege Ferdinand
ducând ţara în momentele când
estinele neamului românesc se
uneau în cumpăna dintre a trăi
ber sau în veşnică aservire
olitică.

Tărănimea improprietărită şi
dicată la deplina egalitate po-
tică cu clasele bogate şi orăşe-
eşti, va trebui deasemeni să-şi
eamintească cu recunoştinţa cu-
enită spiritelor înalt văzătoare
inimelor generoase, de figura
lui Ion I. C. Brătianu, al cărui
ume a rămas legat de marile re-
orme ale exproprierei pământu-
lui şi ale votului obştesc.

Acum când greutăţile inerente
marilor prefaceri sociale şi poli-
ice, ne cuprind şi ne apasă, se

simte nevoia de a avea în mijlo-
cul nostru pe cărmaciul abil care
ştia să conducă cu atâta pricepere
şi autoritate destinele neamului
nostru în mijlocul furtunilor.

Dispariţia lui Ion I. C. Bră-
tianu e astfel o mare durere şi
un mare gol; şi de aceea la mor-
mântul lui trebuie să ne strângem
pentru ca memoria împospătată

a marilor sale fapte şi virtuţi, să
fie pentru cei de azi reconfortul
şi sprijinul, ca să ducem mai de-
parte marea lui operă construc-
tivă.

Conştiinţi astfel de golul ră-
mas prin dispariţia lui Ion I. C.
Brătianu, suntem însă în acelaşi
timp conştiinţi de datoria ce o
avem ca să-i continuăm opera,
aducând prin aceasta cel mai
frumos şi mai pios omagiu sufle-
tului celui care atât timp cât a
fost în viaţă, îşi-a închinat toate
puterile lui binelui neamului ro-
mânesc.

CINE ESTE AVENTURIERUL

BARBU IONESCU

— Peripeţiile lui Moritz Iancu Leiba, zis Marcel Leibovici
zis Barbu Ionescu. — Călătoria cu paşaport fals. — Logod-
nic de meserie —

După cum se ştie, în aventura dela
Londra un rol important a avut un
domn Barbu Ionescu, găzduitorul şi
apărătorul celor ce puneau la cale a-
ventura.

Ca în toate împrejurările de această
natură, cei ce urzesc astfel de acţiuni
au un trecut care nu le desminte nici
odată intenţiile şi acţiunile oricărui
moment din viaţa lor. În această lu-
mină apare şi aventurierul Barbu Io-
nescu, devenit celebru în presa euro-
peană, ca unul ce a iniţiat, a îndemnat
şi a riscat în o aventură care avea
să fie dela început sortită să eşueze
din cauza nesericităţii acelor ce o
puneau la cale.

Cine este Barbu Ionescu

Moritz Iancu Leiba, zis Marcel Lei-
bovici, zis Barbu Ionescu, s'a născut
în satul Mileanca, jud. Dorohoi, la 22
Iulie 1891. El este fiul lui Iancu Leib
şi al lfei, descendente ai unei familii
stabilă în Moldova în urma deselor
imigrări din Polonia şi Ucraina.

La 1905—1909, tânărul Moritz zis
Marcel, iar mai târziu devenit prin sur-
prindere Barbu, a fost înscris la liceul
internat din Iaşi şi a părăsit cursurile
fără să-şi fi terminat cele opt clase.

Peregrinările

Dorinţa de aventură se deşteaptă în
sufletul tânărului Moritz ca o chemare
puternică a eredităţii, moştenită dela
zecile de generaţii ce au peregrinat
în diferitele părţi ale lumii. Şi astfel
în anul 1909 face o cerere la prefectura
de Bacău sub semnătura de Marcel
Lebovici, unde spune că e din com.
Parincea, jud. Bacău. În această peti-
ţie cere paşaport pentru a pleca în
străinătate. Odată plecat, se stabileşte
la Zürich. Încercând să urmeze cursu-
rile şcolii politice, dar nu reu-
şeşte să le termine.

Reintrarea în ţară şi dispariţia cu nişte state de plată

După toate acestea, se reîntoarce
iarăşi în ţară şi se angajează în ser-
viciul inginerului Virgil Ionescu la
Ploieşti, la lucrările ce se făceau în
acea vreme în gara Ploieşti.

După câva timp, dispare şi de aici
luând cu el situaţiile de plată ale lu-
crărilor. A avut însă grija să-şi în-
casceze salariul de două luni înainte.

Cum a devenit Barbu Ionescu.

În Iunie 1914, îşi scoate dela pre-
fectura de Prahova un paşaport fals
pe numele de Barbu Ionescu. Cu oca-
zia scoaterii paşaportului face decla-
raţie scrisă că e născut în com. Săcel
jud. Gorj în anul 1885. Cu paşaportul
fals procurat în astfel de împrejurări
pleacă din nou în străinătate de unde
nu s'a mai reîntors, şi unde îl regăsim
şi azi în situaţia de mare bogătaş
după ce a dus o viaţă de aventură
şi confuzie.

Dezertor.

Din actul oficial al primăriei com.
Moleanca, jud. Dorohoi se constată că
Moritz Leibovici, zis Marcel Leibovici
s'a născut la 22 Iulie 1891.

La timpul cuvenit a fost chemat la
recrutare dar nu s'a prezentat fiind
dispărut fără urme din acea comună.

În timpul războiului n'a venit la da-
torie şi nici nu şi-a comunicat vr'o-
dată situaţia militară.

Logodnic profesionist.

Din teate datele de până acum atât
din ţară cât şi străinătate reese că
între alte predispoziţii aventuroase o
avea şi pe aceea a deselor logodne.

Cele mai multe însă le-a făcut nu-
mai pentru a profita materialiceşts de
această situaţie.

Ce scrie D-l Iorga în „Neamul
Românesc”: Să nu ducem lup-
tele de partid până acolo încât
să furnizăm noi înşine cele mai
preţioase materiale ofensivei con-
tra României.”

Numai în timpul şederii la Zürich a
fost de câteva ori logodit; la fel şi în
Belgia.

Iată dar câteva date sumare asupra
vieţii aventuroase a individului Moritz
Iancu, zis Marcel Leibovici, zis Barbu
Ionescu.

C'un astfel de trecut şi cu o origină
ce-i caracterizează însuşi viaţa lui nu
era greu să se asocieze sau iniţieze şi
chiar să împingă la aventuri ridicole.

Din activitatea Consiliului judeţean Arad.

Zilele trecute constituindu-se
consiliul judeţean s'a procedat
într'o şedinţă la schiţarea budge-
tului pe anul în curs. Desprinzând
unele date din acest budget se
va vedea cât de temeinică şi efi-
cace e administraţia condusă cu
pricepere de prefectul judeţului
Arad d. I. Georgescu. Astfel ve-
dem că s'au trecut pentru con-
strucţii şi refaceri de poduri şi
şosele, 20 milioane lei. Şi cuno-
scând folosul şi nevoia destul de
simţită a şoselelor precum şi ne-
cesitatea unui pod peste Criş vom
pricepe cât de bine plasată este
această sumă. S'au prevăzut apoi
9 milioane lei pentru construirea
de noi şcoli şi pentru repararea
de biserici 9 milioane lei. Iacă o
dovadă că grija părintească a dlui
prefect se resfrânge rodnic asupra
judeţului pe care-l gospodăreşte.

Ar mai rămâne să amintim de-
spre atâtea şi atâtea alte lucruri
frumoase făcute toate spre binele
şi propăşirea judeţului. Ne măr-
ginim doar să enumărăm în şirul
faptelor de mai sus dispoziţia
dlui prefect de a se distribui gra-
tuit cărţi pentru copii oamenilor
nevoeşi cari nu pot să cumpere
cărţile necesare şi din această
cauză mulţi reţin copiii dela
şcoală. Apoi o altă dispoziţie pe
cât de utilă pe atât rodnică: în-
curajarea pomiculturii şi indu-
strializării fructelor. În acest scop
s'a prevăzut suma de 1 milion
din care să se construiască cup-
toarele necesare. Să mai amintim
de faptul pe care-l va realiza anul
acesta consiliul judeţean: constru-
irea unui sanatoriu pentru tuber-
culoşi precum şi o şcoală de me-
serii la Pâncota.

Să mai amintim de grija pe care
o dovedeşte acelaşi harnic prefect
pentru buna înfăptuire a expro-
rierii.

Credem că e destul.

Nu călătoriți

la băile scumpe când și în ARAD primiți același tratament cu baie de

Acid carbonic de Buziaș, Sulfur și Sare hidroterapie

cercelați deci

baia } **Simai.**
Artezică }

Deschis pentru bărbăți a. m. 6 1/2 d. m. 2 ore
" " femei p. m. 2—6.

Bilete cu preț redus.

No. 407.

Primăria comunei Radna.

No. 658—1928.

Publicațiune

Primăria comunei Radna publică licitațiune minuendă pentru furnizarea alor 60 metri sterli lemne de foc de prima calitate, transportate și tăiate în curtea primăriei și a locuinței notariale.

Licitațiunea se va ține în ziua de 26 Iunie 1928 orele 9 în localul primăriei cu oferte închise, respectându-se art. 72—80 din L. C. P.

La caz, că aceasta licitațiune nu va avea rezultat a II. licitație se va ține la 10 Iulie 1928.

Radna, la 26 Mai 1928.

Primăria.

No. 401.

Buziaș

baile minerale lui Muschong cu ape sărate feruginoase, foarte bogate de acid carbonic efect mare

la boalele de inimă, arterioscleroza, la boalele femeiești s'a deschis la 15 Mai

Funcționarii de Stat se bucură în sezoanele secundare de o reducere de 30% la prețul băilor.

Sezon până la 1 Octombrie.

Cu deslășiri servește
Direcțiunea Băilor
BUZIAȘ (România)

Nr. 394

Publicațiune referitor la recensământul copiilor în vârstă de școală.

În conformitate cu dispozițiile art. 17—18 a legii învățământului primar, dispunem, ca recensământul să se facă în zilele de 28 Maiu până inclusiv 2 Iunie.

Conscrierea o săvârșesc în zilele susamintite învățătorii exmiși de autoritățile școlare, umblând din casă în casă.

Părinții sunt îndatorați, a însinua exmișilor oficiali, cari se vor prezenta în zilele sus numite la casele lor, pe toți copiii de ambele sexe între anii 5—16 dovedind cu acte justificative pregătirile școlare ce le au.

Cei ce lipsesc dela locuințe și nu se vor îngriji să pună la dispoziție organelor oficiale datele recerute, sau vor ascunde și rețacea însinuarea copiilor lor, vor fi pedepsiți cu amende de 100—300 Lei, iar copiii lor vor fi înscriși la școală din oficiu.

Proprietarii de casă sunt rugați ca în zilele mai sus amintite să țină câinii legați.

Arad, la 23 Maiu 1928.

primar: Dr. Angel. p. secretar comunal: Ștefanuș.

No. 403.

Primăria comunei Radna

No. 657—1928.

Publicațiune.

Primăria comunei Radna publică licitațiune publică pentru cosirea, întorsul, adunatul și căratul fânului comunal pe lângă respectarea art. 72—80 a L. C. comunale.

Licitațiunea se va ține în ziua de 15 Iunie 1928 orele 9 la primăria comunală.

Radna, la 26 Mai 1928.

Primăria.

No. 400.

No. 1048—928 Adm.

Publicațiune

Primăria comunei Șiria ține licitație publică în ziua de 18 Iulie a. c. ora 10 pentru furnizarea alor

8 vagoane lemne de foc pe seama Primăriei și

9 vagoane lemne de foc pe seama școalelor primare.

Licitația se va ține cu oferte închise și sigilate conf. legii contabilității publice.

Șiria, la 23 Maiu 1928.

Primar:

Notar:

George Mățiu (ss)

George Popa (ss)

Nr. 402.

Citiți și răspândiți

ziarul

„TRIBUNA NOUA“

O casă de vânzare, sau de închiriat în Bodrogul-nou Nr. 25 la drumul mare Arad-Periam, cu 3 camere și bucătărie pentru locuință și sală mare pentru prânz și ghețar. Un neguțator cu inimă creștină ar face bun serviciu pentru închinătorii cari vin la sf. Măndăstir Bodrog, începând cu Sân-Petru până la înălțarea sf. Cruci, având folos din găzduirea lor.

Amatorul să se prezinte a 3-a zi de Rusali, în 5 Iunie a. c. ora 10 a. m. la casă.

No. 405

No. 1033—1928

Publicațiune

Primăria comunei Pecica aduce la cunoștință generală că în ziua de 1 Iulie 1928 ora 9 a. m. se va ține licitațiune publică la primărie pentru vânzarea gunoului din curtea primăriei cu prețul de strigare 2000. Lei.

Licitațiunea se va ține în conformitate cu art. 72—80 din legea contabilității publice.

Pecica, la 26 Maiu 1928

No. 406

Primăria.

De la Calea Ferată Arad-Podgoria

Schimbarea Mersului Trenului pe Calea Ferată Electrică Arad-Podgoria Trenurile Căii Ferate Electrice Arad-Podgoria, cu începere dela 1 Iunie a. c. vor circula în modul următor: Pleacă dela Arad: 5 o. 15 m., 11 o. 30 m., 14 o. 30 m., și 18 o. 25 m. dela Pâinea cota: 5 o. 10 m., 70.56 m., 11 o. 23 m., 14 o. 23 m., și 18 o. 15 m. dela Radna cota: 5 o. 26 m., 8 o. 15 m., 11 o. 40 m., 14 o. 40 m., și 18 o. 36 m. Afară de aceste trenuri va mai circula în fiecare Duminică și în sărbătorile arătate Mersul Trenurilor un tren special caritate va circula în modul următor: Pleacă din Radna la 21 o. 30 m., și din Pâinea cota la 21 o. 10 m. și sosește la Arad la orele 23.04.

No. 404.

DEPOZITUL

FABRICEI de sobe de teracotă și mașini de gătit

.. P U C H E R ..

ARAD, Piața Avram Iancu 3.

Cele mai splendide sobe de teracotă și mașini de gătit din țară și din străinătate, reparații de ori ce fel, mutări dela un loc la altul, transformări, căptușiri de pereți din plăci de fayance se pot face prin prețurile cele mai reduse prin

soția lui MAURITIU STEIN

Rog onoratul public a-mi da tot concursul.

Către organizațiunile Partidului Național-Liberal

După veacuri întregi de suferință și de despărțire neamul românesc și-a redobândit întregirea în granițele sale firești. De zece ani el muncește pentru a înlătură pagubele războiului pentru a recăștiga timpul pierdut prin vitregia vremurilor și pentru a putea fi de azi înainte stăpân pe destinele lui. În tot timpul acestor străduințe, s'a găsit însă un partid politic, ce vrea să fie un partid de guvernământ, care cu uitarea datoriei și a răspunderilor lui, stă necontent în calea operei de consolidare și de propășire impuse de marile nevoi ale Statului. În loc ca prin acțiunea lui să ajute întărirea României Mari, acest partid îl turbură mereu liniștea și conștient sau inconștient vine în ajutorul vrășmașilor noștri din afară.

Așa fiind, Partidul Național-Liberal se vede silit nu numai să lucreze pentru consolidarea și înălțarea patriei întregite, dar și pentru a apăra împotriva neînțelegerii acelora cari stănesc normala ei dezvoltare.

Fiind factori de căpetenie ai desrobirii neamului, avem datoria să fim azi și apărătorii ei.

Intrunirea dela Alba-Iulia și motiunea ce s'a votat acolo, dovedesc, dacă mai era nevoie, calea nesocotită pe care au luat-o cei ce se pretind a fi un partid național român.

Într'adevăr, în urma întregirii neamului, generațiunile de azi au o înțelegere mai bună:

a) Să desăvârșească unitatea suflătească a unui neam care a trăit până azi sub patru regimuri deosebite dintre care trei străine;

b) Să înzestreze Statul cu o organizare potrivită nouilor sale nevoi și cerințelor timpurilor noastre;

c) Să reducă în afară toată autoritatea politică și tot creditul financiar ce se cuvine unui Stat care a fost în totdeauna, în această parte a Europei, un factor de ordine, de progres și de civilizație.

Și toată această operă trebuie îndeplinită cu un sufragiu universal încă la începuturile lui care cere, prin urmare, o deosebită grijă spre a nu fi indus în eroare și spre a putea îndeplini cu folos înalta și noua lui chemare.

Ei bine, partidul național-tărănist n'a priceput nici una din aceste mari nevoi, nici atmosfera în care urma să se îndeplinească această operă de consolidare națională și democratică.

Când Regele Ferdinand a pus la Alba-Iulia pe fruntea Lui Coroana sfortărilor și a speranțelor seculare ale neamului, acest partid n'a priceput mărimea actului la care era chemat și a refuzat să participe la această istorică serbare, ca la toate serbările cu adevărat naționale ce s'au ținut dela unire încoace; nesocotind sfîntenia acestui loc în care Mihai Viteazul a făcut prima Unire și în care poporul român din Ardeal a proclamat în 1918 pe cea definitivă, el nu s'a silit azi să-l transforme în arenă de luptă a unor meschine interese de partid. Iar ceea ce este mai grav în motiunea lui, a cutezat să spue că actele Unirii au fost sfășiate în ultimii zece ani, fără să-și dea seama în patima lui vinovată că nici vrășmașii cei mai înfocați ai noștri nu au îndrăznit vre-odată să o pretindă.

Partidul național-tărănist n'a adus nici o contribuție la opera de organizare și de consolidare a Statului, iar prin acțiunea lui în Parlament, în țară și chiar în străinătate, a căutat spre bucuria vrășmașilor României, să împiedice această operă și să în-

vrăjbească suflătește pe fiii aceluia neam.

La această greșală el adaugă instituirea pe aceia de a declara că în Grecia toate faptele rodnice și glorioase domni de după război a Mareșalului Rege al întregirii. După el tot astfel stă zămăntul intern, toate legăturile dintre afară făcute dela Unire încoace Statul român, ar fi de refăcut. Vrașmașii noștri care contestă progresul nostru și neagă putința neamului nostru de a contribui la civilizația mondială, nu pot găsi, în acțiunea lor de peneșire, un sprijin mai puternic pentru mai neașteptat decât aceste nesocotite și nedrepte învinuiri.

Iar atunci când sfortările noastre de ani de zile pentru consolidarea naționalei și a țării și-au găsit încoronarea în putința unei stabilizări mondiale și în redobândirea creditului nostru extern, același partid nu s'a dat în lături ca să ducă peste hotare, în preună cu vrășmașii României, cea mai nesocotită campanie de defăimare în sfârșit, prin această motiune N. T. caută să pue în locul țării noastre gale ce-și are expresia în Parlament și în așezămintele constituționale, vorbă înțelea de partid pătămaș și nerăbdător de a veni la guvern. Conștient de inadmisibilitatea și primejdioasă care s'au inspirat sovietele în Olanda

Serbările Soc. „Tinerimea Română”.

de an, în capitala Țării, se țin o deosebită solemnitate serbările etății: „Tinerimea Română.” Pe mijlocul unei florilor tinerimea din unghiurile țărilor, elevii tuturor școlilor secundare din țară participă la serbările pe care această societate organizează cu tot fastul cuvenit.

În anul acesta societatea și-a serbat aniversarea a 50 de ani de rodnică și activă existență. Elevii merituosi câte un premiu de fiecare clasă au împânzit străzile de la Iași până la București, tinerii naționali roiau pe străzile unde în restul timpului Găetanii poartă nimernicia. Cocarda cu Mihail Viteazul o vedeai la tot pasul așezată în piepturile tinerilor vârstare.

Placarde care de care mai măiestrit erau școala și orașul de unde tinerimea dădătoare de nădejdi întărite a pornit în spre capitala țării. Și miile de băieți și fete sub conducerea profesorilor lor au poposit și în această vreme 5—6 zile în capitală plină mereu de zarvă și noroiu praful.

În două zi după întrunirea tuturor școlilor din țară s'a ținut un concurs în care stimulându-se priceperea și curajul, s'au dat subiecte care să trezească totodată în conștiința tuturor participanților grija și atențiunea lor față de tot ce trecutul nostru a avut de frumos și mai înălțător.

Amintim numai unul dintre aceste subiecte spre a se vedea cât de potent sunt ele și cât reușesc ele să trezească vibrațiile inimilor tinere ale concurenților:

„Entruce națiunea română trebuie să trezească regelui Ferdinand I. o adâncă recunoștință?”

Imediat după acest concurs a cărui primă premie e de a privilegiul tinerilor participanți o apropiere de bogatul tezaur al faptelor mărețe din învolburatul nostru trecut, încep serbările propriu-zise. Locul obișnuit unde se țin aceste serbări e la „Arenale Române” în fața Carol. Aici în fața miilor de spectatori reprezentanții diferitelor orașe cu tot elanul lor juvenil se produc diferite exhibiții artistice. Cântecuri, jocuri și muzică instrumentală trezesc urechile auditorilor. Două

zile au ținut aceste serbări: Sâmbătă 19 și Duminică 20 Mai. Și în aceste două zile se prilejeste celor hărțuiți de grijile cotidiene, o sufletească recreere. În ritm de muzică cu clopoțeli la opincă elevii din diferite provincii dansau și cântau dansuri și cântece caracteristice ținuturilor lor.

Astfel elevii din Dorohoiu au jucat o chindie plină de vervă, iar cei al liceului Gh. Coșbuc din Năsăud au jucat cu toată suplețea și eleganța cuvenită tradiționalele jocuri ardelenesti: „Călușerul” și „Banul Mădăcin” sau „Bătuta” cum i-se mai spune.

Impresionantă a fost înfățișarea pandurilor lui Tudor Vladimirescu elevii școlii din Târgu-Jiu după cum și a Moșilor din Abrud îmbrăcați în costumele simple ale încercaților ostași ai Regelui munților.

Deasemenea au plăcut jocurile bănuțene executate de elevele școlii normale din Caransebeș. În a doua zi a programului a avut loc defilarea carelor alegorice.

În timp ce două fanfare, una a școlii de arte și meserii din Satu-Mare și alta a liceului din Ismail — executau diferite cântece naționale, pe nisipul galben al Arenelor în pasul legănat al boilor înaintau care ce înfățișau scene din trecutul nostru istoric. Impresionante și viu aplaudate au fost cele trei ale liceului Gh. Șincal din Baia-Mare: Pinte Viteazul, Deșteaptă-te Române și ultimul și cel mai impresionant, Horia, Cloșca și Crișan sub paza a patru jandarmi unguri cu pene de cocoș în pălărie, așteptau în fața roții executarea, în timp ce un preot înălbit de vreme și de necazuri, cu crucea în mână, se ruga pentru ei.

O liniște mormântală a stăpânit întreaga asistență, iar Sanctitatea Sa Patriarhul Regent a stat în picioare tot timpul cât acest cor a defilat înaintea publicului.

Nu mai puțin interesant a fost corul elevilor tuturor școlilor din Timișoara — Basarabia care înfățișa „Ruga lui Ștefan cel Mare” Deasemenea corul în care moșii din Abrud au arătat ocupațiile de predilecție ale ținutului, în timp ce o fată cântă dintr'un buclum...

Tabloul unirii cu toate provinciile alipite între cari Banatul purta o căciulă albă acoperită jumătate cu zăbranic negru de doliu, a stârnit aplauze furtunoase.

Și așa timp de două zile pe „Arenale Române” a vibrat cu prisosință o inimă românească și s'au purificat sentimentele adevărate românești.

Semnificația acestor serbări e de prisos să o mai comentăm după ce am arătat din ce constau. Totuși, avem ceva de spus, și asta nu o facem nici din răutate nici dintr'un spirit obișnuit să critice mereu.

O facem cu dorința ca la serbările ce se vor ține la anul viitor să ne fie satisfăcută o ambiție legitimă. Și iată anume despre ce e vorba.

În tot timpul celor 6 zile nu ni s'a dat să vedem nici pe stradă cu placardă nici pe la serbări producându-se elevii școlilor din Arad. E o mândrie pe care am fi împărțit-o nu fără emoții văzându-ne odraslele că ne reprezintă așa cum se cuvine orașul Arad, oraș cu un trecut istoric cultural destul de pronunțat. Am privit în toate părțile și nu ni s'a dat să vedem undeva și cumva orașul nostru. De ce? Din vina cui?

S'o spunem noi? O vom spune-o și-am vrea să fim desmințiti. Din vina conducătorilor acestor școli. Căci iată ce ne-a spus unul dintre elevii veniți la concurs, întrebând de noi unde-i sunt colegii, profesorul conducător, placardele etc. elevul ne spuse sincer și limpede: „vre-o 4 dintre colegi și profesorul au venit azi, au rudeni aici în București și de cum au ajuns stau pe-acolo. Noi aceștia 4 câți am mai rămas umblăm așa cum ne tace capul, că doar n'om purta noi singuri placardă... declară deci. Dar răul trebuie căutat și mai adânc. Spațiul rămas nu ne îngăduie s'o facem așa cum trebuia. O spunem totuși în câteva cuvinte. Vina e a directorilor cari cred că selecționând câte un elev din fiecare clasă și trimițând 8 elevi împreună cu 1 profesor și-au făcut datoria. (Nu-l așa). Li se cere lor în primul rând mai mult sacrificiu și elan. Și atunci poate și Aradul să fie reprezentat așa cum merită. Dar despre aceasta vom mai reveni în curând.

Spectator.

Conferința bilunară a inv. primar. Reg. I. Timișoara.

Organele de control din reg. I Timișoara s'au întrunit în conferință bilunară în ziua de 15 Mai a. c. sub prezidenția Dlui Inspector Gen. Stoienescu. Cu această ocazie, conform bunului obicei introdus s'a făcut inspecție școlară la școala condusă de inv. Adrian Ardelean, de către Dl revizor Ilieșcu, după care a urmat reflexiunile auditorilor. S'a discutat cu multă competență asupra atitudinii inv. dovedită în propunere, precum și asupra ținutei inspectorului încredințat cu săvârșirea inspecției. După expunerile celor prezenți, Dl insp. Gen. a fixat din cele afirmate concluziunile rezumative, pe care le-au amplificat cu îndrumările culturale și experienței sale personale. După masă a urmat conferințele: „3—15 Mai” de insp. șc. Cristea și „Predarea cetirii în șc. primară” de Dl Olariu rev. școlar al Jud. Arad. În cea dintâi, s'a evocat eforturile generației din 1848 în realizarea dorințelor poporului român, și s'a scos în relief însemnătatea marii întruniri depe „Câmpia Libertății” pentru efluxul altor învolburări cari au deschis chestiunea Unirii din 1918. Conferința Dlui Olariu, fiind de un interes didactic, s'a supus observațiilor insp. șirevizorilor, cari apreciind însemnătatea ei a declarat-o de emanație a unei munci conștiente. Rapoartele revizorilor școlari, asupra inv. din reg. I Timișoara, au expus mersul afacerilor școlare. Din aceste s'a constatat semnele înbucurătoare în îmbrățișarea cărții de către populația română care pe zi ce merge se apropie tot mai mult de școală și muncitorii culturali. O expunere amănunțită a făcut și Dl revizor al lucrului manual și atelierelor școlare, din lucrarea lui se observă că și în această latură a învățământului, progresul s'a potențiază și se aplică formulele realizării. După acest raport, Dl insp. Gen. Stoienescu a comunicat unele chestiuni privitoare la învățători și învățământ. Încheind, mulțumește org. de control pentru zelul dovedit față cu problemele puse în programul zilei. Întreaga osteneală face călduroase ovațiuni Dlui insp. Gen. care cu atâta dor de bine, prepară aluatul culturalei românești, pe care-l îmbește opiniei prin colaboratorii săi.

Rep.

8, când au preluat puterea și au instituit dictatura proletariatului. Trebuie să se ține seama de faptul că țara le-a întâmpinat dezvoltarea ei, acest partid fără o grijă a intereselor superioare Stat și de neam, a căutat să le sească în scopuri electorale și de partid.

Atitudinea norocoită a fostului monarh al Tronului a silit pe Regele dinand și pe toți factorii constituționali să ia măsuri pentru asigurarea succesiunii normale la Tron și să pună Dinastia și Țara la așternutul ori-cărei primejdii.

Toată țara a priceput această grijă eroică. Toată țara a primit hotărâre luate. Singur partidul Naționalist n'a înțeles nevoia ca, în asemenea chestii și în asemenea împrejurări, românii să fie într'un gând și să răspundă la apelurile noastre unire, stau în echivoc, declară pența situație de fapt, o amenință laudă faptul principiile moștenitoranțe de a reîntrona luptele pentru unie care au făcut nenorocirea Prințelor de odinioară.

Îndănd avem, mai mult ca ori când, oie de liniște și de păstrarea regulii legale, atunci partidul naționalist recurge la mijloace ilegale și

vorbește într'una de revoluția atât de așteptată de vrășmașii țării, fiindcă este singura lor nădejde de a vedea destrămanduse acest Stat.

De asemenea, în momentul în care sovietele încearcă o nouă ofensivă în Balcani, când Bela Kun e prins la Viena și se dovedește însărcinarea pe care o avea în acest scop, acest partid redă viață mișcărilor comuniste, care la noi nu au nici măcar scuze de a izvoră din mari nevoi sociale, ci sunt exclusiv opera uneltirilor criminale ale Internaționalei III-a.

Nici cele două mari instituții, armata și magistratura, nu au fost cruțate de acest partid, care în patima lui politică nu se dă în lături de a le arunca în toate împrejurările cele mai calomnioase învinuirii.

Astfel că, în orbirea lui, un partid care se zice Național-Democrat și Monarhic, lucrează de fapt contra consolidării Țării, contra întăririi mai sănătoase a vieții democratice, contra restabilirii creditului în afară și înăuntru.

Ca partid conștient de interesele naționale ce se primejdiesc, ca Guvern răspunzător de a asigura ordinea legală, suntem siliți să apărăm această

țară și o vom face-o cu toată hotărârea.

Convinși de cuminenția și de sănătoasa judecată a poporului nostru, am îngăduit, poate chiar peste măsură, agitațiunile nesăbuite ale partidului Național-Tărănist. Am făcut aceasta fiindcă nădăjduiam — ceea ce nu s'a întâmplat — că cei ce luau o cale atât de greșită, au să sfârșescă prin a-și da seamă singuri de răul ce-l făceau și Țării și lor, și fiindcă eram convinși — ceea ce s'a și întâmplat — că opinia publică va putea judeca și ea caracterele acestei acțiuni.

Azi când această opinie publică și în țară și în afară este luminată, suntem dator să luăm măsurile necesare pentru a nu lăsa să se transforme asemenea acțiuni nesocotite într'o stare permanentă de frământare care să facă jocul vrășmașilor din afară și să compromită îndrumarea liniștită a regimului democratic ce ne-am dat.

Așa fiind, socotim că în ceasul de față ni se impun în chip hotărât următoarele:

a) De a menține cu toate mijloacele ce ne dau legile, starea constituțională în contra încercărilor ce s'ar face pentru răsturnarea ei;

b) De a da țării stabilizarea mo-

netară și creditul cerut de interesele sale;

c) De a lua măsurile necesare pentru a împiedica — ca în adăpostul libertăților publice interne — să se ascundă mișcările vrășmașilor din afară și în deosebi acelea ale Moscovei prin complicități vinovate cu comunistii;

d) De a nu lăsa ca tânărul vot obștească să fie scos din adevăratul său rol și opinia publică din țară să fie în mod inutil frământată;

e) De a asigura muncii rodnice putința de a se manifesta nestânjenită;

f) De a continua cu hotărâre organizarea și consolidarea Statului potrivit cerințelor sale democratice de ordine, de progres și de înfrățire socială.

La această muncă Partidul Național-Liberal va consacra toate puterile lui, conștient că astfel se continuă opera istorică pe care a îndeplinit-o de aproape un veac în viața statului și a neamului românesc.

Cel ce vor încerca, totuși, pentru interese și nerăbdări de partid să tulbure mersul liniștit al țării, se vor isbi de voiața lui hotărâtă de a asigura interesele superioare ale patriei.

Vintilă I. C. Brătianu.

INFORMAȚIUNI.

În noaptea de 22—23 Maiu 1928, indivizi necunoscuți au pătruns în locuința femeii Catița Covaci din com. Cuvin prin spargerea unui geam, de unde au furat obiecte casnice în valoare de 1400 lei.

În ziua de 24 Maiu 1928 ora 13, s'a găsit îngropat în marginea comunei Luntreni cadavrul unui copil de curând născut. Membrele sunt mâncate de câini. Mama criminală este tână Rabogs Iuliana de 22 ani din comuna Luntreni.

În ziua de 24 Maiu 1928 orele 21, locuitorul Chiș Ștefan din com. Zimandul Nou a fost găsit strângulat în podul casei sale.

În ziua de 24 Maiu 1928, a izbucnit un incendiu la biserică rom. catolică din acela comună. Nu se știe din ce cauză, focul poate că a fost pus la cale de mână criminală.

În ziua de 19 Maiu 1928, locuitorul Luluci Augustin de 73 ani din com. Bătuța s'a aruncat în râul Mureș unde s'a înecat. Cadavrul nu a putut fi până acum pescuit.

În ziua de 21 Maiu 1928 în marginea comunei Radna în apa Mureșului s'a găsit un cadavru de sex bărbătesc necunoscut, în etate cam 60—70

În ziua de 16 Maiu 1928, s'a iscat un incendiu la casa lui Veinhart Iosif din com. Pereg, arzând în întregime. Casa a fost asigurată la Societatea de asig. Agronomul din Arad. Focul a fost localizat cu ajutorul locuitorilor cari alergând din timp s'au putut salva lucrurile din casă.

În ziua de 16 Maiu 1928 ora 12, s'a incendiat o bucătărie de vară și grajdul locuitorului Vornic Iuliu din comuna Pecica arzând acoperișul. Nu a fost asigurat. Focul a luat naștere de la coșul bucătăriei. Pagubele sunt de 20.000 lei.

În noaptea de 15—16 Maiu 1928, orele 1—3 de către indivizi necunoscuți prin escaladare s'a furat din oficiul postal al comunei Șeitin cassa de fier încuiată în care era suma de 27.560 lei.

În noaptea de 17—18 Maiu 1928, orele 23, indivizi necunoscuți prin spargerea unui geam au intrat în casa locuitorului Vashman Ioan din com. Guttenbrun de unde au furat rufării și alte lucruri casnice în valoare de 38.000 lei.

În ziua de 19 Maiu 1928, s'a găsit în grajd sinucis prin strângulare locuitorul Pitirigă Dumitru din comuna Pecica. Suferind de alienație mintală. A încercat de mai multe ori să se sinucidă, însă a fost împedat.

În ziua de 19 Maiu 1928, individul Piprig Petru din com. Pâncota, de 83 ani s'a găsit sinucis prin strângulare în camera unde numitul locuia. Se crede că ar fi o crimă la mijloc.

În ziua de 20 Maiu 1928, locuitorul Budean Teodor de 77 ani din com. Macea a fost împuns de un taur al lui Leviș Mărcuț tot din aceea comună, iar în ziua de 22 Maiu 1928 a încetat din viață.

Locuitorul Dehelean Teodor de 77 ani din com. Trouaș în ziua de 23 Maiu 1928 s'a sinucis prin strângulare.

însemnătatea școalei și a învățătorei, dând directiva și arătând calea, pe care va avea să meargă aceasta școală în viitor. Între acestea inv. din loc Vasile Pătrașcu distrează publicul cu cântări și recitări de poezii, executate de școlarii săi.

După acestea preș. Savu Dorca prin o vorbire iarăși foarte bine ticluită închide ședința, dând sfaturi celor

adunați, a pune la suflet cele auzite. În urma acestora publicul asistent care a ascultat cu atențiune încordată toate cele petrecute, se depărtează mulțumit și mângăiat în sufletul său cu dorul de a vedea și auzi cât mai des astfel de lucruri.

Ioan Iancin
inv. dir.

Cei plecați la dispenzarul gratuit!

Or cât ne-am da silința să privim cu desinteresare manifestațiunile ne-socotite și nepatriotice a unor grupări de „flămânzi politici” din cari fac parte și unii funcționari publici și cari se intitulează la „național-tărâniști”, o conștrângere internă ne s'lește, să nu lăsăm a se da uitării unele din faptele acestora, mai ales celor de aci dela noi din Arad, fapte a căror rezultat dăunător se resfrânge și asupra tuturor funcționarilor, binezis, se impută și celorlalți funcționari deși nu au căzut în păcatul uitării de sine și pentru interese meschine să-și hulească patria și frații cu cari ne-am unit într-o singură Țară și sub un Rege.

Ne ridicăm glasul și spunem că în contra acelor funcționari de Stat cari, cu ocaziunea manifestațiunilor politice și-au părăsit serviciul spre a asculta la murmurul unei adunări, strânsă cu toba de către samsarii național-tărâniști pentru data de 6 Mai la Alba Iulia.

Funcționarilor nu li-se poate impune să nu exercite drepturile politice acordate de lege, însă, nu se poate admite ea funcționarii cari fiind plătiți de stat pentru a face serviciu în oficiile lui, să-și părăsească serviciile lor și să plece acolo, unde se adună câțiva vânzători de situații cari, chiar cu riscul de a răsturna pacea internă și periclită integritatea teritoriului țării noastre scumpe, au adunat și amăjit lume, ca apoi în perversitatea lor să se delecteze în aplauzele celor păcăliți.

Amintim aci mai jos un caz eclatant, spre a servi de exemplu. Rugăm

totodată pe Dl. Prefect al județului Arad să ceară dela toate instituțiunile de stat numele acelor funcționari, cari au căzut în acelaș păcat în care s'mistuește timp îndelungat deja, eroi nostri, despre care dăm aci mai jos următoarele:

Medicul copducător al unei instituțiuni de stat de aci din Arad, a plecat și el la... 6 Mai la... Alba-Iulia, ia bolnavii veniți pentru diferite chestiuni sanitare și care reclamau urgență, au fost trimiși acasă spre a veni... altă-dată căci, Dl. Prim-doctor de data aceasta răpit de sentimentele politice, nu putea să nu asculte înțeleptele cuvinte ale Dlui Maniu mai ales la... 6 Mai la Alba-Iulia, vorba D-lui Iorga: într-o birle n'au nici o valoare, chiar și afară de considerația că, oricine are o durere, vine la o întrunire, a oricui o fi, ca la... un Dispenzar gratuit!

Când, funcționarii rezvrățiți în contra statului, aduc de exemplu un prim doctor a unei instituțiuni de Stat cari poate de acela s'a dus și el la Alba Iulia sau dispenzarul gratuit, după cum îl numește Dl. Iorga, că a voit să exerce ordinele dat de Statul Major național-tărânist, care îndemna pe conștienți ca și D-sa, să ia hrana pe mai multe zile, cuțite și ciomege, venind la Alba-Iulia, iar cei de acasă cari sunt de alte concepții politice n'au meară, nu are a face!

Funcționarii corecți și conștienți, desaprobat fața colegilor rădăciți, și pentru a se servi drept pildă pe viitor cer sancțiuni severe în contra vinovaților.

Sanitas

Sfințire de școală, cerc religios și centru cultural în Mustești.

Duminecă 27 Maiu 1928, în marginea comună Mustești a fost învrednicit a auzi și vedea, ceace n'a mai văzut niciodată, după cum am auzit exprimându-se chiar unii dintre veterani.

În aceasta zi cu o mare solemnitate s'a oficiat sfințirea școalei, a localului destinat a împrăști razele de lumină peste aceasta comună. Cu această ocaziune preoții din jur și-au ținut cercul religios, iar pionierii culturii, învățătorii întruniți în centru cultural și-au ținut de datorința lor sacră de a alerga cu făclilele aprinse în locul acela, unde se mai zărește chiar și numai cătuși de puțin întunec, pentru a fi și acela coplesit.

Dimineața la ora 8 se începe serviciul divin oficiat de P. O. D. Constantin Lazar administrator protopopesc al tractului Gurahonț, asistat fiind de preoții Maximilian Miclean din Secaș și adm. în Mustești și de Roman Popa din Bontăști. La sfârșitul serviciului divin poporul din biserică ascultă cu mare evlavie cuvântarea rostită de administratorul protopopesc, în care cu argumente teologice scoate la iveală dumnezeirea lui Isus Hristos fiul lui Dumnezeu, denegată prin erezia lui Arle.

După acestea descindem toți la școală, unde se săvârșește actul sfin-

țirei acestui local. Săvârșindu-se această, toți cei prezenți sunt invitați la masa comună, la prânzul dat de conducătorii acestei comune. Aici ca de regulă n'au lipsit nici toasturile, cari s'au rostit pentru M. Sa Regele Mihai I, la sfârșitul cărui s'a intonat Imnul Regal. S'a mai tostat apoi pentru P. Sa Domnul Episcop Dr. Grigorie Comșa; pentru P. O. D. Constantin Lazar adm. prot. de Gurahonț și pentru D-l Dimitrie Olariu revizor școlar, șeful învățământului din orașul și județul Arad.

După masă la ora 3 fiind școala plină de public se începe ședința cercului religios și a centrului cultural. În primul rând Savu Dorca preș. centrului cultural rostește un înflăcărat cuvânt de deschidere, în care scoate la iveală dubla însemnătate a acestei zile pentru poporul din comuna Mustești.

Dă apoi cuvânt preoțimii, care prin graiul preotului adm. de aici Maximilian Miclean se cetește, interpretează și se dau explicații asupra broșurei edată de P. S. Sa D-l Episcop Grigorie, în care se vorbește despre cele trei mari păcate ale poporului nostru drept-credincios: concubinajul, divorțurile și abținerea dela nașteri. Din partea învățătorilor D-l Grigorie Cazău inv. în Almaș vorbește despre

Culturale:

Sâmbătă, 19 Maiu, a. c. — în localul sălii de gimnastică a școalei normale de fete — a avut loc, la ora 5 o frumoasă serbare cu program bogat dată de către elevele clasei III-a, cu scopul de a mări fondul pentru excursiuni și bibliotecă.

Serbarea s'a deschis cu tabloul „Cinel-Cinel”, după care urmează între altele frumoasele dansuri Mărioara, Românul, Craioveanca și Dansul marelui, cari au fost acompaniate la pian de către talenta elevă Ana Vitty. Remarc frumoasele bucăți muzicale Frunză verde și Preumblare executate pe două voci de corul clasei. Dintre recitări remarc: „Dascălul și scriptura” recitată de eleva C. Petrescu, care a redat cu mult sentiment fonfăneala dascălului ce a voit să fure slănină. S'a jucat „Cinematograful”, comedie într'un act, și a fost și un tablou vibrant în care o învățătoare dela sat povestește elevilor săi niște amintiri din tinerețe, precum și o întâmplare, a cărei scenă principală constituie tabloul.

Serbarea a fost la înălțime. Publicul a fost în număr foarte mare. Fiecare a plecat mulțumit meditănd asupra marelui rol ce-l au învățătoarele și îmbărbătați în credința că cele ce ne-au delectat, vor fi mâine-poimâne cele ce vor deschide orizonturile copiilor neamului.

Le dorim spor la munca începută pe teren bun!

„Idealul este schinteia dumnezeiască care dă înțeles vieții omenești”.

În sărbătorita zi de 24 Maiu a. c. care a fost închinată vitejilor cari și-au jertfit viața pentru ideal, — societatea „Cultul eroilor” din loc a aranjat un festival în sala Palatului Cultural, ora 6 p. m.

Serbarea s'a deschis cu „Imnul Regal”, cântat de corul Academiei Teologice, după care a urmat declamarea poeziei „Eroilor martiri” de Vlahuță de către elevul H. Vișol, cl. VIII liceală. A urmat apoi „Imnul tinerimii române” de A. Castald, cântat de corul Acad. Teologice, iar după aceasta dansuri naționale executate de grupul elevelor școalei normale de stat de sub conducerea Dnei profesoare Lucreția Paveleanu. În partea doua orchestra liceului rom.-catolic, de sub conducerea Dlui prof. Al. Buja, a executat ouvertura „Euryante” după care urmează tabloul alegoric „Rugămintea din urmă”, de Gh. Coșbuc, în care declamă cu mult sentiment, — rugămintea celui ce rămâne departe de săl, pe câmpul de luptă, rănit — un lentat student în teologie Miron Bătaru. Urmează la pian „Ardeleanul” cântat de d-șoarele I. Stan și Ileana Vulpe, eleve șc. comerciale. Programul se termină cu „Dansul libelulelor”, executat de către elevele școalei medicale de sub conducerea D-șoarei V. Ștefănescu. Intrarea fiind liberă, publicul a luat parte în număr cât se poate de mare.